

ערב שבת קודש

עלון דו שבועי

f

חפשו אותנו בפייסבוק "ענג שבת"

בס"ד

ענג שבת

פרשת כי תשא – ויקהל פקודי

יצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

יצא לאור ע"י שלום בן יהודה פרידלנדר ז"ל וגב' נחמה פרידלנדר בת פנחס ע"ה

י"ז באדר ה'תשפ"ג (10.03.2023)

עלון מס' 11 (1329)

עלון מס' 11 (1329)

עלון מס' 11 (1329)

עלון מס' 11 (1329)

עלון מס' 11 (1329)

עלון מס' 11 (1329)

מועדי השבת כי תשא

ער"ש מוצ"ש

י-ם

18.21 17.08

ת"א

18.22 17.23

חיפה

18.21 17.13

ב"ש

18.23 17.25

אילת

18.21 17.18

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת תרומה - יום ו'

עלות השחר

4.19 - 4.26

זמן הנחת תפילין

5.00 - 5.07

הנץ החמה (מישור)

5.50 - 5.57

הנץ החמה (הנראה)

5.54 - 6.01

ס"ז ק"ש מג"א

8.04 - 8.09

ס"ז ק"ש הגר"א

8.48 - 8.52

חצות היום

11.49 - 11.51

מנחה גדולה

12.20 - 12.21

שקיעת החמה

17.50 - 17.45

צאת הכוכבים ב'

18.40 - 18.35

דף יומי: נזיר מז-נג

מועדי השבת ויקהל פקודי

ער"ש מוצ"ש

י-ם

18.26 17.12

ת"א

18.27 17.28

חיפה

18.27 17.19

ב"ש

18.28 17.30

אילת

18.26 17.23

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת ויק"פ - יום ו'

עלות השחר

4.09 - 4.17

זמן הנחת תפילין

4.51 - 4.58

הנץ החמה (מישור)

5.41 - 5.48

הנץ החמה (הנראה)

5.45 - 5.52

ס"ז ק"ש מג"א

7.58 - 8.03

ס"ז ק"ש הגר"א

8.42 - 8.47

חצות היום

11.47 - 11.49

מנחה גדולה

12.18 - 12.20

שקיעת החמה

17.55 - 17.50

צאת הכוכבים ב'

18.45 - 18.40

דף יומי: נזיר נד-ס

את העלון ניתן למצוא בפייסבוק תחת השם: "ענג שבת"

יו"ר העמותה והעורך עו"ד שמואל כהן

כתובת: רח' פאת השולחן 8, תל-אביב

טל: 03-5234063, פקס: 03-5234063

דוא"ל: smuladv@netvision.net.il

חבינה המלאכותית, חכמי לב וסייעתא דשמיא

הבינה המלאכותית משתלטת על חיינו, ויש לה לא מעט יתרונות. הבינה המלאכותית הולכת להתקדם משמעותית בשני העשורים הקרובים ולהחליף חלק גדול מכוח העבודה הנוכחי שלנו. הטכנולוגיה משנה מקצעות כבר מאות שנים, ומייתרת חלק מהם. כעת, התפתחות הבינה המלאכותית משפיעה דווקא על מקצועות שנחשבו "בטוחים" יותר, כאלה שדורשים כישרון, השראה ויכולת ביטוי. זה לא מדע בדיוני. צעירים שבחרים בקריירה צריכים כעת לחשוב אם הקריירה שלהם היא "מוגנת" רובוט. מה שכן, מדע בדיוני הוא שרובוטים שהם מעשי ידי אדם יקומו על האנושות וישלטו. על בני אדם. מהיכן הביטחון שלנו שהרובוטים לא יקומו בסופו של דבר על יוצריהם? התשובה לכך היא שלבני אדם יש לב שברא אלקים. הרובוטים יכולים לפעול לפי האלגוריתמים הכי מתוחכמים אבל לעולם לא תהיה להם "חכמת הלב" האלוהית.

בכל הפרשיות העוסקות בבניית המשכן, כליו ובגדי הכהונה, אנו מוצאים את הביטוי "חכם לב" או ביטוי דומה. "חכמת הלב" מופיעה לראשונה בתחילת פרשת תצוה: "אתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאותי רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי."

מדוע היה צורך ב"חכמי לב" כדי ליצור את בגדי הכהונה? מה המשמעות של "חכם לב"? למה היו צריכים חכמי לב לבנות את המשכן. הרמב"ן (ל"א, ב) הסביר: "והטעם, כי ישראל במצרים פרוכים בעבודת חומר ולבנים, לא למדו מלאכת כסף וזהב וחורשת אבנים טובות ולא ראו אותם כלל. והנה הוא פלא שימצא בהם אדם חכם גדול בכסף ובזהב ובחורשת אבן ועץ וחושב ורוקם ואורג, כי אף בלומדים לפני חכמים לא ימצא בקי בכל האומנויות כולם, והיוצאים ורגילים בהם בבא ידיהם תמיד בטיט ורפש לא יוכל לעשות בהן אומנות דקה ויפה. ועוד, שהוא חכם גדול בחכמה בתבונה ובדעת להבין סוד המשכן וכל כליו למה צו ואל מה ירמוזו:

ולכן אמר השם למשה שיראה הפלא הזה, וידע כי הוא מלא אותו רוח אלקים לדעת כל אלה בעבור שיעשה המשכן." דברי הרמב"ן אינם נוגעים רק בצלאל. אמת, בצלאל היה אדם שהיה מסוגל לבצע את כל המשימות השונות, הוא היה רב כישרונות. אולם, לא רק הוא אלא כל "חכמי לב" שעזרו באו מאותו רקע. לא הייתה להם הכשרה בעבודה עם החומרים הללו, ודרך החכמה והסייעתא דשמיא שלהם הם הצליחו ללמוד במהירות את המשימות הללו ולהשלים אותן כראוי.

נראה שהחוכמה שהרמב"ן מתייחס אליה היא לא רק היכולת ללמוד ולבצע משימות חדשות, אלא הנכונות לעשות זאת. כשבחרו מי יהיה כשיר כ"חכם לב", היה צורך לפתח תחילה את אלה שנקטו בגישה של "אי אפשר ללמוד דברים חדשים". משימה שהרגיש שהוא בילה את כל חייו בבניית פירמידות או מבנים אחרים ולא יכול ללמוד משהו חדש לא היה כשיר. כדי להיות "חכם לב" צריך להיות מוכן ולהוט ללמוד משהו חדש.

קשה לחזות איך הדברים ייראו בעוד עשר או חמש עשרה שנים. עם זאת, דבר אחד אנחנו כן יודעים, שסביר להניח שאלו שמסתגלים ומוכנים להוטים ללמוד מיומנויות חדשות, יצליחו. תכונה זו לא רק מועילה בעיסוקי הגופניים, היא חשובה גם בעיסוקי הרוחניים. אם ניקח את הגישה שאני מבוגר מכדי להתחיל ללמוד (חומש, גמרא, תוספות, שולחן ערוך - מלא את החסר), אנחנו מוותרים על הזדמנות להיות חכם לב. מילנו גדול מרובי עקיבא שרק בגיל ארבעים התחיל ללמוד תורה ובכל זאת הגיע למדרגתו. הקב"ה נתן לכולנו רוח אלקים. שום בינה מלאכותית לא יכולה להשיג את הי"ב טהור שברא לנו אלקים" ולכן אנחנו תמיד צריכים להתפלל ש"יורו נכון חדש בקרבנו" (תהילים נ"א, י"ב).

הרב אליעזר שמוחה ווייס - חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
ר' ישראל איסר מר ז"ל,
 נפטר ב- כ' באדר תשמ"ז. יהיה זכרו ברוך!

מוסך א.א.

חשמלאות רכב

ומיזוג אויר

בהנהלת: ניסים תמם

רח' החרוץ 11, תל-אביב

טל: 03-5376552, נייד: 050-8669715

קידום העסק

NETWORK

LIKE

VIRAL

CHAT

TWEET

VIDEO

PODCAST

SHARE

INTERNET

FOLLOW

חבילת פרסום ושיווק משולבת

בניית אתר אינטרנט, בניית דף פייסבוק עסקי, קידום אורגני וממומן בגוגל, קידום ממומן בפייסבוק, פרסום ומודעות בעלון

*ניתן להזמין חלק מהחבילה

התקשרו לקבלת הצעה משתלמת

שמואל: 054-4567571

בני שיחותי אינסטלציה ופתיחת סתימות

רח' הרא"ה 164 רמת-גן 5234308, טל. 03-6745789

מען: 03-6760351, 03-5330202, פלאפון: 053-7343018

דיני השבוע ומנהגיו

לעילוי נשמת

יעקב יוסף שמעון נחמה חיה כהן ז"ל

שבת כי תשא פרשת פרה

מוציאים שני ספרי תורה. בראשון 7 קרואים בפרשת השבוע, בספר השני קוראים למפטיר בפרשת חקת (במדבר יט, א-כב).

ההפטרה: "ויהי דבר ה' אלי" (יחזקאל לו,טז).

ההפטרה עוסקת בפרשת פרה - בטהרת ישראל. עצת ה' כפי שהיא מתגלה בתורה, לא להשאר בטומאה ולהסיר את לב האבן ללב בשר המוכשר לקלוט את הטוב לעבר הטהרה. ביום שהקב"ה מטהר את ישראל מכל עוונותיו "איישב את הערים וייבנו החרבות".

אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות.

במנחה: אומרים 'צדקתך'.

שבת פרה זמנה - השבת שלפני שבת פרשת החודש.

בתלמוד ירושלמי (מגילה פ"ג ה"ה) אמרו: "בדין הוא שתקדים פרשת החודש לפרשת פרה אדומה, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני לו נשרפה הפרה. ולמה אמרו תקדים פרה אדומה? מפני שהיא טהרתן של ישראל" – כלומר, מטהרים מטומאת מת על־אפר פרה אדומה כדי ייחדו מהקרבת הפסח בחודש ניסן לפסח שני בגלל טומאת מת. גם ההפטרה -"חוקתי עליהם מים טהורים..." עוסקת בטהירו הרוחני של עם ישראל על ידי הקב"ה.

חיובה - יש מן הראשונים האומרים שקריאת פרשת פרה היא מן התורה. תוספות ר"י החסיד לברכות יג א.; תוספות הרא"ש שם; ריטב"א ממילה ז ב. אך מנגד יש החולקים בטענה שאין שום רמז בתורה על כך. מגן אברהם תרפה; פרי חדש קמו; ביאור הגר"א תרפה.

בספר כלבו (סימן מז) כתב: "ולמה קורין פרשת פרה בשלישית, שכן אמרו ז"ל דורשין בהלכות הפסח קודם לפסח שלושים יום, וטמא לא היה יכול לעשות פסח עד אחר הזאה והטהרה, ולפיכך קורין פרשת פרה בשלישית שיש בה הלכות טהרה ודיני הזאה, כדי שילמדו ישראל לטהר עצמן לפני הפסח ויעשו הפסח בטהרה".

שבת ויקהל פקודי פרשת החודש

מוציאים שני ספרי תורה. בראשון 7 קרואים בפרשת השבוע, בספר השני קוראים למפטיר בפרשת בא "ויאמר ... החדש הזה עד 'תאכלו מצות' (שמות יב א-כ).

ההפטרה: יחזקאל מה, מו: האשכנזים מתחילים: "כל עם הארץ" (מה, טז.) ומסיימים (מה, יח): "לא יפצו עמי איש מאחוזתו". הספרדים מתחילים (מפסוק יח): "כה אמר ה' בראשון", ומסיימים (מו, טו): "עולת תמיך".

הפטרת החודש – חודש ניסן ראש החודשים, המועד שמנבא הנביא בו ייחזק המקדש, הבית השלישי, לצנח נצחים.

מברכים החודש: ניסן

המולד: ליל רביעי שעה 1, 42 דקות ו-21 חלקים.

ראש חודש ניסן ביום החמישי הבא עלינו לטובה.

אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות.

במנחה: אומרים "צדקתך".

שבת החודש - השבת שלפני ראש חודש ניסן

פרשת החודש עוסקת בהכרזה שניסן הוא החודש הראשון וענייני קידוש החודש. כמו כן מפורטים על דיני קורבן פסח. ההפטרה עוסקת בדיני חג הפסח וקורבנותיו בבית המקדש השלישי.

קוראים פרשת החודש בסמוך לחודש ניסן מפני חשיבותו של ניסן שהוא ראש לכל החודשים. אמרו על ניסן כי הוא מלך לכל החודשים, וכן כתב בעל הטורים על פסוק זה: "החודש הזה לכם" - 'לכם' - אותיות 'מלך'. עוד אמרו בספרי קבלה וחסידות, כי שמו המקראי של חודש ניסן - חודש האביב, 'אביב' בנותריקון 'אב י'ב' - אב ל'יב חודשי השנה (הקדמה לשער צדק, טעמי המנהגים עמ' רה ועוד).

יום רביעי ל"ט באדר: במנחה: אומרים יום כיפור קטן ואין אומרים תחנון.

ערב ראש חודש נקרא בשם 'יום כפור קטן' ואנשי מעשה נוהגים להתענות בו. טעם לדבר, כי ראש חודש הוא יום כפרה על עוונות החודש שעבר, שהרי מקריבים בו שעיר החטאת, וכפי שאומרים במוסף של ראש חודש 'זמן כפרה לכל תולדותם'. אף

שרבים שאינם מתענים אומרים את סדר הסליחות עם תפילת מנחה (אך לא יאמרו "חלבי ודמי הנמעט בצומי" וכדומה). כיום נוהגים הרוב להתפלל מנחה בתוך סדר הסליחות, כמודפס בסידורים (ולא יפה עשו בסידורים החדשים, שהשמיטו את סדרי הסליחות לתעניות וכו').

כתב המגן אברהם, כי מנהג טוב לומר את סדר הסליחות לפני תפילת מנחה, כי מן המנחה ולמעלה חל ראש חודש (ולכן אין אומרים תחנון), אך הרוב נוהג להתפלל מנחה בתוך סדר הסליחות, כמודפס בסידורים.

אין אומרים 'יום כפור קטן' בערב ראש חודש חשון ובערב ראש חודש אייר, החלים בחודשים שאין מתענים בהם; בערב ראש חודש טבת, שחל בימי החנוכה; ולפני חודש תשרי, שאף אין מברכים עליו. וסימן לדבר: חטאת – ראשי תיבות: חֲשׁוֹן, טַבַּת, אֵייר, תַּשְׁרִי.

מלבד ייחודו העצמי של 'יום כפור קטן', ייחסו סגוליות רבה לסליחות אלו להגן ולהציל מפני כל מיני גזירות רעות ופורענויות. מן הראוי לאמן מנהג זה בימים טרופים של מאורעות דמים.

יום חמישי – ראש חודש.

בשחרית: בברכות, אחר פרשת התמיד אומרים "ובראשי חדשיכם". בשמונה עשרה - "יעלה ויבא". חצי הלל. קוראים בתורה בפרשת פנחס 4-ל קרואים. שיר של יום, ברכי נפשי ומוסף של ראש חודש.

מנהגי ראש חודש מתבטאים בעיקר בשינויים בתפילה: **בתפילת עמידה ובברכת המזון** מוסיפים את תפילת **יעלה ויבוא**, ובמהלך **תפילת שחרית** מוסיפים **הלל, ברכי נפשי וקריאה בתורה** - בפרשת פנחס 4-ל קרואים. אחר תפילת שחרית מתפללים **תפילת מוסף**. אין אומרים **תחנון**. בקהילות הספרדים יש האומרים את "ברכי נפשי" לפני תפילת ערבית של ראש חודש. **התימנים** נוהגים להוסיף לפני כן את הפיוט "שער הרחמים".

השוכח יעלה ויבוא בתפילת ערבית, אם נזכר לפני שחתם: "ה', המחזיר שכינתו לציון" – חזור ל"יעלה ויבא". אם אמר כבר שם ה' – אינו חוזר. זה הכלל: בערבית השוכח לומר יעלה ויבוא – אינו חוזר, מפני שאין מקדשים את החודש בלילה (שולחן ערוך ורמ"א תכב, א ומשנה ברורה ב, ג).

השוכח יעלה ויבוא בשחרית: או בתפילת מנחה, אם לא הזכיר את שם ה' בברכת 'המחזיר שכינתו לציון', חוזר ואומר 'יעלה ויבא'. אם הזכיר שם ה', מסיים 'למדני חוקיך', וחוזר ואומר 'יעלה ויבא...' 'ותחזינה' (משנה ברורה תכב, ה, וביאור הלכה קיד). הנזכר אחרי התחילת 'מודים', כל עוד לא סיים תפילת חוזר ל'רצה' ואומר 'יעלה ויבוא' וממשיך כסדר התפילה. נזכר אחרי 'היו לרצון' (השני - לפני 'עושה שלום'), חוזר לתחילת שמונה-עשרה. ואינו צריך לחזור 'ה' שפתי תפתח'. (שולחן ערוך תכב, א ומשנה ברורה. שערי תשובה שם, ד וכף החיים טו).

שליח ציבור ששכח לומר בתפילת לחש 'יעלה ויבוא', כל עוד לא סיים חזרת הש"ץ דינו כזין היחיד ששכח וחוזר כאמור לעיל. אך אם סיים תפילת הלחש – יכול לכוון לצאת ידי השלמה בחזרת הש"ץ (ולא צריך לחזור על תפילת לחש), אם בחזרת הש"ץ שכח ניהג כתפילת לחש, אבל אם נזכר לאחר סיום החזרה – מפני טורח הציבור שוב אינו חוזר מראש התפילה (שולחן ערוך קכז, ג ומשנה ברורה תכב, א), אלא סומך על תפילת מוסף שעתידי להתפלל.

הפסח בהלל

אסור להפסיק בדיבור בכל ההלל – אפילו לא בין הפרקים (שולחן ערוך תכב, ב). לענות אמן ובודאי אמן יהא שמיה רבא – מותר.

המאחר לבית הכנסת בהלל

המאחר לבית הכנסת והציבור עומדים בהלל, יאמר אותו תחילה ואח"כ יתפלל (משנה ברורה תכב, טז). כל זה בתנאי שאמר קודם ברכות התורה, ובתנאי שנותר זמן לקריאת שמע ותפילת שמונה עשרה. העומד בפסוקי דמזמרה והגיעו הציבור להלל – יפסיק, ויאמר עם הציבור, אבל בלא ברכה (שם במשנה ברורה). המאחר ואמר הלל עם הציבור, ואחר כך נזדמן לו מנין שבו התפלל, רשאי לומר שוב הלל בלא ברכה.

שבעת ימי המילואים: חכמים אומרים, שימי המילואים התחילו בל"ג באדר ונסתיימו בראש חודש ניסן. במשך שבעת ימי-המילואים הקים כל יום משה את המשכן ופרקו. ואילו ביום השמיני הקימו ולא פרקו. בימי הכנה אלו הכין משה את אהרן ובניו לקראת תפקידם ככהנים.

שמענו שיש קהילות חסידים הנוהגים שאין לומר תחנון בימים אלה.

דיני חודש ניסן

חודש ניסן הוא חודש שרובו קודש, על כן נוהגים קדושה בכל החודש. באחד בניסן הוקם המשכן ובשנים עשר הימים הראשונים הקריבו שנים עשר נשיאי השבטים את קרבנותיהם, כל אחד ביומו, כמפורש בסוף פרשת נשא. אותו יום שכל אחד מנשיאי השבטים הקריב את קורבנו, עשה אותו יום טוב. הרי לפנינו שנים עשר ימים של יום טוב. ערב פסח, שבו הקריבו את קרבן הפסח, אף הוא יום טוב, ושבעת ימי הפסח ואסרו חג של פסח – נמצא כי רוב ימי החודש הם בקדושה, על כן נוהגים בכל החודש קודש.

אין מתענים בחודש ניסן, חוץ מתענית בכורות בערב פסח, תענית של חתן וכלה ביום חופתם ותענית כלום. עוד יש בהם שלוש תעניות צדיקים כמפורש בשולחן ערוך (ס' תקפא, ואורח חיים סימן תקפ): א' בניסן - שמתו בו נדב ואביהוא (לכן אף חתן וכלה מתענים כשיום חופתם אפילו בראש חודש ניסן, שלא כבראשי חודשים אחרים), י' בו – שמתה מרים אחות משה ואהרן וז"ל בניסן – שמת בו יהושע בן נון.

"אין אומרים תחנון בכל חודש ניסן. האשכנזים אומרים אל אך אפיים בהוצאת ספר תורה ולמנצח (בין אשרי ל-ובא לציון). בעזרת המזרח אין אומרים אותם בכל יום שאין אומרים בו תחנון.

אין אומרים 'צדקתך' בשבת במנחה, ואין מספידין בו, ואין מתענין בו..." (שולחן ערוך תכ"ט, ב'). **בני ספרד** לא יתוודו כל החודש בקריאת שמע שעל המיטה (ש"ע תכב, ב). הם גם לא אומרים מזמור יעק ה', ולא 'תפילה לדוד'. מזמור לתורה אומרים אפילו בחול המועד פסח (חזון עובדיה ב, ה).

הנשיאים: פרשת נשיא היום

החל מראש חודש ניסן, היום שבו הוקם המשכן, התחילו נשיאי ישראל להקריב קורבנות במשך 21 יום, נשיא ליום. על כן נוהגים לקרוא מראש חודש, עד י"ג בניסן, בכל יום נשיא של אותו יום מתוכנת המחוב (משנה ברורה תכט, ח). בקהילות החסידים אף נוהגים לקרוא אותם בספר תורה. ביום הראשון מתחיל: "ויהי ביום כלות משה..." (פרשת נשא. במדבר י, א) וממשיך: "ויהי המקריב ביום הראשון...", וכן ממשיך כל יום עם הנשיא של אותו יום. ביום י"ב מסיים לקרוא את פרשת נשא. ביום י"ג מתחיל בפרשת בהעלותך ומסיים ב"ן עשה את המנורה" (מדבר פ"ד, ז). גם דאורייתא מתוך ספר תורה יקראו בלא ברכה. בימי שני וחמישי נוהגים לקרוא בטרם החזרת הספר להיכל, ובשבת וראש חודש ניסן לאחר תפילת מוסף. **"שואלץ בהלכות פסח, קודם לפסח שלושים יום."** (ש"ע **תכט, א**) בגמרא (פסחים ו, א) נאמר שמצוות ביעור חמץ מתחילה בתקופה של שלושים יום לפני הפסח, זהו הזמן ששייך כבר למצוות החג, שהרי אמרו 'שואלץ דורשין בהלכות הפסח שלושים יום קודם לפסח'. יש המקשין ממגילה (לב, א) שהרי משה תיקן להם לישראל שהיו שואלץ דורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח, חג בחג וכו'. יש תירוצין שונים ונראה שמשה התכוון להלכה ממש והמוקדם (שלושים יום) נקבע להכנה ועיון לחג. בודאי לפני חג הפסח שיש להכינו מבחינת כשרות הרוח, חיוב דאורייתא ועוד דברים רבים, אם כן, כבר במוצאי פורים מצווה להתחיל וללמוד את הלכות החג, כמו: ביעור חמץ, בדיקת חמץ, הגעלת כלים, הלכות ליל הסדר, הלכות יו"ט וחול המועד, ועדיין לא אמרנו את ההכנה לפסח כשר. איך אפשר להשאיר את הלל לרגע אחרון?

קמחא דפסחא: "ומנהג לקנות חיטים ולחלקם לעניים לצורך פסח." (קיצור שולחן ערוך תכט, א – הרמ"א שם) נוהגים שלא לאכול מצה מראש חודש ניסן עד לליל הסדר, ובודאי יש להקפיד מזמן בדיקת חמץ.

העלון מוקדש לזכר ולע"נ

זלדה בת משה כהן ז"ל,

נפטרה ב- י"ט אדר תש"ו. יהי זכרה ברוך!

עו"ד דוד שפירא

מחבר הספר תורת המשא ומתן

הון שליטון

שוחד לשופט שאינו יהודי - חלק ב

בגיליון הקודם, ראינו את תשובות חות יאיר, הרב שמעון יאיר חיים בכרך (מכונה על שם חיבורו חות יאיר; ה'שצ"ח, 8361 – א' בטבת ה'תס"ב) ששימש כרב בקובלנץ, מיינץ (מגנצא) ובסוף ימיו בוורמס (וורמייזא). גיסו של החות יאיר שכיחן כאב בית הדין במנהיים, הותקף על ידי דוכס קארל לודוויג בעניני תשלום שוחד לשופט גוי. אב בית הדין הצדיק תשלום שוחד לשופט גוי על בסיס היות השופט והצד שכנגד במשפט גויים והקושי ליהודי להתמודד עם משפט במצב זה. הדוכס הקשה על המהלך שהציג אב בית הדין, שהרי אם מדובר בשני בעלי דין יהודים, אין אפשרות כלל לנקוט בדרך שהלך בה.

השיב גיסו של החוות יאיר שכיוון שכל אחד יחשוד בחברו שהוא ייתן שוחד כפי שהיה רגיל להביא מול בעל דין גוי, ממילא שני הצדדים יתנו שוחד ולא יהיה בזה משום משפט לא תקין או מוטה לאחד הצדדים. הדוכס תשלם בגיחוך כלפי מאמציי הויתרוץ של הגיס: "וישרו דברי גיסי הנ"ל בעיני הדוכס, והשיב כי מה תאמר בשוחד שני בני ישראל המדייני' זה נגד זה שאין תירוצך האחרון מספיק,

חזר והשיב גיסי כי אז מצא השטן מקום לתשובה הקודמת שכל אחד חושד חברו שהוא יתן שוחד לכן יעשה גם הוא כן והכל לתקן המשפט, וכל אחד אלו ידע שחבירו ישיב ידו ולא יתן גם הוא ימנע. והדוכס שחק ואמר חסדאין מילך עם כי ידעתי ששערי תירוצים לא נגעלו הן באמת הן בשקר." ייתכן שדבריו של אותו אב בית דין, גיסו של החוות יאיר, היו רק כמענה לשאלת הדוכס, ואין בדבריו בסיס הלכתי אלא סברות בעלמא.

החוות יאיר חש צורך לחזק את דברי גיסו עם ביסוס הלכתי. לפי החוות יאיר, כבר התורה, באומרה "ושוחד לא תקח", כלומר איסור שוחד המוסב רק על מקבל השוחד לעומת שאר איסורים שעליהם התורה ציוותה באופן דרצדדי, הן כלפי הנותן והן המקבל, רצתה לומר שאין איסור ממשי על מתן שוחד אלא על הטיית דין. לכן, במקום שבו ייעשה צדק משפטי על-ידי מתן השוחד, היינו שבעל הדין שידוע לו בלא עוררין שהצדק איתו ייתן שוחד, לא יהיה זה אסור משום עיוות המשפט, שכן הוא מקרב את השופט לצדק. ממשיך החוות יאיר ואומר שעדיין על ידי עיוות הדין, אף לצדק, ייצא שמכשיל משלם השוחד את השופט בקבלת שוחד האסורה, ונמצא הוא בעצמו עובר על לפני עיוור. אך אין הדבר כן בשופט גוי, כיוון שהתורה אינה אוסרת על הגוי לקבל שוחד (נעיר שאין הוא מזכיר את עניין שבע מצוות בני נח), לא תהיה עברה על איסור לפני עיוור במתן השוחד.

ענתה החוות יאיר מציג את הטענות שאפשר לטעון נגדו – איך אפשר להכשיר שוחד, הטיית לב ודברים פסולים מעין אלה שאין בהם אמת מצד עצמם? משיב החוות יאיר שההלכה והמשפט הישראלי מכריעים לאחד הצדדים. המערכת עובדת על עדויות ועקרונות הלכתיים. אולם במשפט הגויים, המערכת הינה של שיקול דעת אנושי. במקום כזה, שמראש אין בו אמת אבסולוטית, ניתן להביא את שיקול דעת השופט לשיקול בצורה מטיבה את דעת בעל הדין, מתוך אמונה במה שהוא עושה.

יוצא מכאן שבמובן מסוים, אם ננטרל את שני השלישים הראשונים של התשובה ונביט רק בניתוח ההלכתי של החוות יאיר, הרי דבריו אינם מזכירים את ענייני האנטישמיות ומציאות היהודים בגולה, אלא עוסקים בדין ממש. לדבריו אם בעל הדין ידע שהוא צודק, הוא יכול לשחד שופט גוי.

לעניין הפקידות, ייתכן שדין שופט גוי ופקיד שווה, שהרי אין מערכת הפקידות כמערכת המשפט היהודית-הלכתית, והאיסור לקחת שוחד נאמר כלפי הדיין ולא כלפי הפקיד. אם נאמר כן, לפי החוות יאיר יש פתח לומר שלא יהיה חשש מתן שוחד כזה או אחר כלפי הפקיד, על מנת לקדם מטרה ישרה.